

Υπόθεση T-241/01

Scandinavian Airlines System AB

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Ανταγωνισμός — Σύμπραξη — Αεροπορικές μεταφορές — Κανονισμός (ΕΟΚ) 3975/87 — Κοινοποιηθείσες συμφωνίες — Σύμπραξη βαίνουσα πέραν του πλαισίου της κοινοποιήσεως — Κατανομή αγορών — Πρόστιμο — Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων — Σοβαρότητα της παραβάσεως — Ανακοίνωση σχετική με τη μη επιβολή προστίμων ή τη μείωση του ποσού τους — Ελαφρυντικές περιστάσεις — Πλήρης δικαιοδοσία»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (τρίτο τμήμα) της 18ης Ιουλίου 2005 . . . . . II - 2926

Περίληψη της αποφάσεως

1. *Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός — Θέσπιση κατευθυντηρίων γραμμών από την Επιτροπή — Υποχρέωση της Επιτροπής να συμμορφωθεί προς αυτές (Κανονισμοί του Συμβουλίου 17, άρθρο 15 § 2, και 3975/87, άρθρο 12 § 2· ανακοίνωση 98/C 9/03 της Επιτροπής)*

2. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός — Νομικό πλαίσιο — Άρθρο 12, παράγραφος 2, του κανονισμού 3975/87 — Διακριτική ευχέρεια αναγνωρισθείσα στην Επιτροπή — Θέσπιση κατευθυντηρίων γραμμών από την Επιτροπή — Νομιμότητα (Κανονισμοί του Συμβουλίου 17, άρθρο 15 § 2, και 3975/87, άρθρο 12 § 2· ανακοίνωση 98/C 9/03 της Επιτροπής)
3. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός — Κριτήρια — Σοβαρότητα των παραβάσεων — Εκτίμηση ανάλογα με τη φύση της παραβάσεως (Άρθρο 81 § 1 ΕΚ· κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2)
4. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός — Κριτήρια — Σοβαρότητα των παραβάσεων — Υποχρέωση χαρακτηρισμού ως «πολύ σοβαρών», κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών, μόνον των πολύ εκτεταμένων από γεωγραφικής απόψεως παραβάσεων — Δεν υφίσταται — Υποχρέωση της Επιτροπής να εμμένει στην προγενέστερη πρακτική της λήψεως αποφάσεων — Δεν υφίσταται (Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2· ανακοίνωση 98/C 9/03 της Επιτροπής)
5. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός — Κριτήρια — Σοβαρότητα των παραβάσεων — Υποχρέωση καθορισμού της επίμαχης γεωγραφικής αγοράς — Έκταση (Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2· ανακοίνωση 98/C 9/03 της Επιτροπής, σημείο 1 Α)
6. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός — Κριτήρια — Σοβαρότητα των παραβάσεων — Υποχρέωση συνεκτιμήσεως των συγκεκριμένων επιπτώσεων στην αγορά — Έκταση (Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2· ανακοίνωση 98/C 9/03 της Επιτροπής)
7. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός — Κριτήρια — Σοβαρότητα των παραβάσεων — Υποχρέωση της Επιτροπής να εμμένει στην προγενέστερη πρακτική της λήψεως αποφάσεων — Δεν υφίσταται (Κανονισμοί του Συμβουλίου 17, άρθρο 15 § 2, και 3975/87, άρθρο 12 § 2· ανακοίνωση 98/C 9/03 της Επιτροπής)
8. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Επιβολή — Προϋπόθεση να αντλεί η επιχείρηση κέρδος από την παράβαση — Δεν υφίσταται — Συνεκτίμηση του παράνομου κέρδους για τον υπολογισμό του προστίμου (Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2· ανακοίνωση 98/C 9/03 της Επιτροπής)

9. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός — Θέσπιση από την Επιτροπή καινοτόμων κατευθυντηρίων γραμμών σε σχέση με την προγενέστερη πρακτική της λήψεως αποφάσεων — Προσφυγή σε τρόπο υπολογισμού που συνδέεται με την ιδιαίτερη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως και διαφοροποιείται ανάλογα με τις συνθήκες τελέσεως της παραβάσεως — Νόμιμη
(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2 ανακοίνωση 98/C 9/03 της Επιτροπής)
10. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός — Κύκλος εργασιών που πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό του προστίμου — Διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής για την τήρηση του προβλεπόμενου από το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 ορίου
(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15 § 2 ανακοίνωση 98/C 9/03 της Επιτροπής)
11. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Καθορισμός — Μη επιβολή ή μείωση του προστίμου ως ανταπόδοση της συνεργασίας της επιχειρήσεως στην οποία προσάπτεται παράβαση — Αναγκαία μια συμπεριφορά διευκολύνουσα τη διαπίστωση παραβάσεως από την Επιτροπή — Δεν αρκεί η απλή επιθυμία συνεργασίας
(Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρα 11 §§ 4 και 5, και 15· ανακοίνωση 98/C 9/03 της Επιτροπής)
12. Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Ύψος — Διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής — Πλήρης δικαιοδοσία του Πρωτοδικείου — Στοιχεία δυνάμενα να ληφθούν υπόψη από τον κοινοτικό δικαστή για τη μείωση του ποσού του προστίμου — Συμπεριφορά της επιχειρήσεως μετά την έκδοση της αποφάσεως — Δεν ασκεί επιρροή εξαιρουμένων εντελώς ιδιαίτερων περιστάσεων
(Άρθρο 229 ΕΚ· κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 17)

1. Το άρθρο 12, παράγραφος 2, του κανονισμού 3975/87 σχετικά με τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού που ισχύουν για τις επιχειρήσεις στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών, όπως και το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, προβλέπει απλώς ότι, για τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, λαμβάνεται υπόψη η σοβαρότητα και η διάρκεια της παραβάσεως. Η διάταξη αυτή απονέμει στην Επιτροπή ευρεία εξουσία εκτιμήσεως κατά τον καθορισμό των προστίμων, η οποία αποτελεί, μεταξύ άλλων, έκφανση της γενικής

πολιτικής της στον τομέα του ανταγωνισμού. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή, προκειμένου να εξασφαλίσει τη διαφάνεια και την αντικειμενικότητα των αποφάσεών της στον τομέα των προστίμων, εξέδωσε το 1998 τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται κατ'εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [ΕΚΑΧ], οι οποίες καθορίζουν, τηρουμένων των υπέρτερων κανόνων δικαίου, τα κριτήρια που πρόκειται να εφαρμοσεί στο πλαίσιο της ασκήσεως της εξουσίας εκτιμήσεως που

διαθέτει αυτό συνεπάγεται αυτοπεριορισμό της εν λόγω εξουσίας, στο μέτρο που η Επιτροπή οφείλει να τηρεί τους ενδεικτικούς κανόνες που η ίδια έχει επιβάλει.

τική ανταγωνισμού που πρόκειται να εφαρμόσει η Επιτροπή, προκειμένου να εξασφαλιστεί η διαφάνεια και η αντικειμενικότητα των αποφάσεών της στον τομέα του καθορισμού προστίμων.

(βλ. σκέψη 64)

(βλ. σκέψεις 70, 75)

2. Στο μέτρο που οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [ΕΚΑΧ] προβλέπουν ότι η εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ιδιαίτερη φύση της παραβάσεως, τις συγκεκριμένες επιπτώσεις της στην αγορά, όταν μπορούν να προσδιορισθούν, και την έκταση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, εμπίπτουν τόσο στο κανονιστικό πλαίσιο που προβλέπει το άρθρο 12, παράγραφος 2, του κανονισμού 3975/87 σχετικά με τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού που ισχύουν για τις επιχειρήσεις στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών όσο και στο περιθώριο εκτιμήσεως που αναγνωρίζεται στην Επιτροπή όσον αφορά τον καθορισμό των προστίμων.

3. Μολονότι πρέπει να λαμβάνεται επίσης υπόψη η έκταση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς και οι επιπτώσεις στην αγορά, όταν μπορούν να προσδιορισθούν, η φύση των παραβάσεων κανόνων του ανταγωνισμού αποτελεί κύριο κριτήριο για την εκτίμηση μιας παραβάσεως.

Επιπλέον, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι κατευθυντήριες γραμμές περιορίζουν υπερβολικώς και παρανόμως την εξουσία εκτιμήσεως που διαθέτει η Επιτροπή όσον αφορά τον καθορισμό του ποσού των προστίμων, αλλά πρέπει να αναλύονται ως μηχανισμός ο οποίος παρέχει στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αντιλαμβάνονται σαφέστερα την πολι-

Συναφώς, είναι ιδιαιτέρως σοβαροί, όπως επισημαίνουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [ΕΚΑΧ], οι οριζόντιοι περιορισμοί υπό μορφήν καρτέλ τιμών και σε ποσοτώσεις κατανομής αγορών ή σε άλλη πρακτική θίγουσα την άρτια λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, οι οποίοι συγκαταλέγονται, εξάλλου, στα παραδείγματα συμπτύξεων που το άρθρο 81, παράγραφος 1, στοιχείο γ', ΕΚ έχει ρητώς κηρύξει ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά. Πράγματι, πέραν της σοβαρής στρεβλώσεως του ανταγωνι-

σμού που προκαλούν οι εν λόγω συμπτώσεις, στο μέτρο που υποχρεώνουν τα συμβαλλόμενα μέρη να εξυπηρετούν χωριστές αγορές οι οποίες συχνά οριοθετούνται από τα εθνικά σύνορα, προκαλούν απομόνωση των εν λόγω αγορών, υποσκάπτοντας με τον τρόπο αυτό την επίτευξη του κύριου σκοπού της Συνθήκης ΕΚ, ήτοι τη δημιουργία ενιαίας κοινοτικής αγοράς.

(βλ. σκέψεις 84-85)

4. Το ότι οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [ΕΚΑΧ] ανέφεραν, ως απλά παραδείγματα «πολύ σοβαρών» παραβάσεων, μόνον τις παραβάσεις που θίγουν την πλειονότητα των κρατών μελών δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι μόνον οι παραβάσεις με τέτοια γεωγραφική έκταση μπορούν να χαρακτηρισθούν ως πολύ σοβαρές. Ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι η πλειονότητα των αποφάσεων ή το μεγαλύτερο μέρος της νομολογίας που αφορά παραβάσεις οι οποίες κρίθηκαν ως «πολύ σοβαρές» αφορούσε γεωγραφικούς περιορισμούς πολύ εκτεταμένους, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι μόνον αυτές οι παραβάσεις μπορούν να χαρακτηρισθούν κατ' αυτόν τον τρόπο. Αντιθέτως, η Επιτροπή διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά την εκτίμηση της σοβαρότητας των παραβάσεων και τον καθορισμό του προστίμου βάσει διαφόρων στοιχείων που δεν περιέχονται σε έναν δεσμευτικό ή εξαντλητικό κατάλογο κριτηρίων τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Επίσης,

η πρακτική λήψεως αποφάσεων που εφαρμόζει η Επιτροπή δεν χρησιμεύει, αυτή καθαυτήν, ως νομικό πλαίσιο για τον καθορισμό των προστίμων στον τομέα του ανταγωνισμού.

(βλ. σκέψη 87)

5. Κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας μιας παραβάσεως κανόνων του ανταγωνισμού, η Επιτροπή πρέπει, σύμφωνα με το σημείο 1 Α των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [ΕΚΑΧ], να λαμβάνει υπόψη τη γεωγραφική έκταση της επίδικης αγοράς και δεν οφείλει, προς τούτο, να καθορίζει με ακρίβεια τις επίδικες αγορές, αλλά απλώς να εκτιμά την έκταση της γεωγραφικής ζώνης της (των) οικείας(-ων) αγοράς(-ών). Επίσης, ακόμη και όταν πρόκειται για τη διαπίστωση παραβάσεως, η Επιτροπή δεν οφείλει να καθορίζει επακριβώς τις οικείες αγορές, οσάκις οι συμφωνίες σκοπούν σαφώς στον περιορισμό του ανταγωνισμού.

(βλ. σκέψη 99)

6. Κατά τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που

επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [ΕΚΑΧ], η Επιτροπή δεν πρέπει να λάβει υπόψη, για την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, τις συγκεκριμένες επιπτώσεις της παραβάσεως στην αγορά, παρά μόνον αν οι εν λόγω επιπτώσεις μπορούν να προσδιορισθούν. Για τον λόγο αυτό, όταν πρόκειται για συνολική συμφωνία σκοπούσα στην εξάλειψη του δυνητικού ανταγωνισμού, του οποίου τα συγκεκριμένα αποτελέσματα δύσκολα αποτιμώνται, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να αποδείξει με ακρίβεια ότι η σύμπραξη έχει συγκεκριμένες επιπτώσεις στην αγορά και να τις προσδιορίσει ποσοτικά, αλλά μπορεί να περιοριστεί σε εκτιμήσεις περί του ενδεχομένου τέτοιων αποτελεσμάτων.

(βλ. σκέψη 122)

7. Η προγενέστερη πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής δεν χρησιμεύει, αυτή καθαυτήν, ως νομικό πλαίσιο της επιβολής προστίμων στον τομέα του ανταγωνισμού, δεδομένου ότι το νομικό αυτό πλαίσιο καθορίζεται από τον κανονισμό 17 ή από τους αντίστοιχους τομεακούς κανονισμούς, όπως π.χ. από τον κανονισμό 3975/87 σχετικά με τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού που ισχύουν για τις επιχειρήσεις στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών και από τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [ΕΚΑΧ]. Το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει κρίνει στο παρελθόν ότι οι παραβάσεις συγκεκριμένου είδους έπρεπε να χαρακτηρί-

ζονται ως «σοβαρές» δεν μπορεί, συνεπώς, να της στερήσει τη δυνατότητα να τις κρίνει, σε μεταγενέστερη υπόθεση, ως «πολύ σοβαρές», αν αυτό αποβεί αναγκαίο για την εξασφάλιση της εφαρμογής της κοινοτικής πολιτικής ανταγωνισμού.

(βλ. σκέψη 132)

8. Το γεγονός ότι μια επιχείρηση δεν αποκόμισε κανένα όφελος από την παράβαση κανόνων του ανταγωνισμού δεν μπορεί να εμποδίσει την επιβολή προστίμου, διότι διαφορετικά το πρόστιμο δεν θα είχε αποτρεπτικό αποτέλεσμα. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να αποδείξει, προκειμένου να καθορίσει το ποσό των προστίμων, ότι η παράβαση εξασφάλισε αθέμιτο όφελος στις οικείες επιχειρήσεις, ούτε να λάβει υπόψη, ενδεχομένως, ότι δεν αποκομίστηκε κέρδος από την επίδικη παράβαση.

Συναφώς, μολονότι το σημείο 5, στοιχείο β', των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [ΕΚΑΧ], το οποίο περιέχει σειρά γενικών παρατηρήσεων, προβλέπει, ανάλογα με τα δεδομένα κάθε υποθέσεως, ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ορισμένοι αντικειμενικοί παράγοντες, όπως είναι οι συγκεκριμένες οικονομικές παράμετροι της παραβάσεως, το οικονομικό ή χρηματοοικονομικό όφελος που έχουν ενδεχομένως αποκομίσει οι παραβάτες, τα στοιχεία

αυτά δεν πρέπει να ερμηνεύονται υπό την έννοια ότι η Επιτροπή ανέλαβε εφεξής την υποχρέωση να αποδείξει σε κάθε περίπτωση, προκειμένου να καθορίσει το πρόστιμο, το οικονομικό όφελος που συνδέεται με τη διαπιστωθείσα παράβαση. Εκφράζουν απλώς τη βούλησή της να λάβει περισσότερο υπόψη το στοιχείο αυτό και να το θεωρήσει ως βάση του υπολογισμού των προστίμων, καθώςσον ήταν σε θέση να το αξιολογήσει, έστω και κατά προσέγγιση.

βλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τις διάφορες κατηγορίες παραβάσεων («ελαφρές», «σοβαρές» και «πολύ σοβαρές»).

(βλ. σκέψη 160)

(βλ. σκέψεις 146-147)

9. Οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [EKAX] εισήγαγαν νέα μέθοδο υπολογισμού των προστίμων. Συγκεκριμένα, ενώ στο παρελθόν η πρακτική της Επιτροπής συνίστατο στον υπολογισμό του προστίμου σε συνάρτηση με τον κύκλο εργασιών των οικείων επιχειρήσεων, οι κατευθυντήριες γραμμές στηρίζονται περισσότερο στην αρχή της προσυμφωνημένης τιμής, καθώςσον το ποσό εκκινώντας καθορίζεται εφεξής σε απόλυτα ποσά, σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα της παραβάσεως, η οποία προσαυξάνεται ανάλογα με τη διάρκεια, αφού συνεκτιμηθούν ενδεχόμενες επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις. Στη μέθοδο αυτή, που κυρώθηκε ρητώς από τη νομολογία, ο κύκλος εργασιών λαμβάνεται υπόψη μόνον ως δευτερεύον κριτήριο καθορισμού του προστίμου εντός των ορίων των ποσών που προ-

10. Στον τομέα του καθορισμού του ποσού των προστίμων στις υποθέσεις ανταγωνισμού, η μοναδική ρητή αναφορά στον κύκλο εργασιών που περιλαμβάνεται στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 αφορά το ανώτατο όριο του ποσού ενός προστίμου, το οποίο ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι σχετίζεται με τον παγκόσμιο κύκλο εργασιών. Εντός του ορίου αυτού, η Επιτροπή μπορεί καταρχήν να καθορίσει το πρόστιμο βάσει του κύκλου εργασιών της επιλογής της, όσον αφορά τη γεωγραφική ζώνη και τα οικεία προϊόντα, χωρίς να υποχρεούται να λάβει συγκεκριμένα υπόψη της τον παγκόσμιο κύκλο εργασιών ή τον κύκλο εργασιών που πραγματοποιήθηκε στην οικεία γεωγραφική αγορά ή στην αγορά των εν λόγω προϊόντων. Επιπλέον, μολονότι οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [EKAX] δεν προβλέπουν τον υπολογισμό των προστίμων ανάλογα με συγκεκριμένο κύκλο εργασιών, δεν απαγορεύουν ωστόσο τον συνυπολογισμό ενός τέτοιου κύκλου εργασιών, υπό την προϋπόθεση ότι η επιλογή της Επιτροπής δεν πάσχει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.

Κατά συνέπεια, όσον αφορά τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, η Επιτροπή είναι ελεύθερη να λάβει υπόψη τον κύκλο εργασιών που θα επιλέξει, εφόσον η επιλογή της δεν είναι παράλογη δεδομένων των περιστάσεων της προκειμένης υποθέσεως. Ομοίως, η Επιτροπή δεν υποχρεούται, όταν καθορίζει το ύψος των προστίμων με κριτήριο τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της συγκεκριμένης παραβάσεως, να εξασφαλίζει, σε περίπτωση που επιβάλλονται πρόστιμα σε πλείονες επιχειρήσεις εμπλεκόμενες στην ίδια παράβαση, ότι τα τελικά ποσά των προστίμων στα οποία θα καταλήξει ο υπολογισμός της για τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις θα αντικατοπτρίζουν όλες τις μεταξύ τους διαφορές ως προς τον συνολικό κύκλο εργασιών τους.

(βλ. σκέψεις 165-166)

11. Ο τίτλος Δ, σημείο 2, πρώτη περίπτωση, της ανακοινώσεως για τη μη επιβολή προστίμων ή τη μείωση του ποσού τους στις σχετικές με τις συμπράξεις υποθέσεις προβλέπει μείωση μόνο για την επιχείρηση που θα «παράσχει στην Επιτροπή πληροφορίες, έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία που συμβάλλουν στην επιβεβαίωση της παράβασης» και

όχι για την επιχείρηση που έχει απλώς την επιθυμία να συνεργαστεί ή που περιορίζεται στη συνεργασία με την Επιτροπή. Ως εκ τούτου, η απλή επιθυμία μιας επιχείρησης να συνεργαστεί στερείται σπουδαιότητας.

Ομοίως, μείωση του προστίμου λόγω συνεργασίας κατά τη διοικητική διαδικασία δικαιολογείται μόνον εάν η συμπεριφορά της επιχείρησης διευκόλυνε την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση της παραβάσεως και, ενδεχομένως, την παύση της.

Τέλος, η συνεργασία σε διοικητική εξέταση που δεν βαίνει πέραν των όσων επιβάλλουν οι υποχρεώσεις τις οποίες υπέχουν οι επιχειρήσεις δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφοι 4 και 5, του κανονισμού 17 δεν δικαιολογεί μείωση του προστίμου.

(βλ. σκέψεις 212-213, 218)

12. Η μείωση του προστίμου από τον κοινοτικό δικαστή στο πλαίσιο της πλήρους δικαιοδοσίας του, σύμφωνα με το άρθρο 229 ΕΚ, λαμβανομένης υπόψη της συμπεριφοράς που επιδεικνύει η ενδιαφερόμενη επιχείρηση κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως που της επιβάλλει το πρόστιμο, εφόσον καταστεί δυνατή, μπορεί να χορηγηθεί μόνο με μεγάλη επιφυλακτικότητα και υπό εντελώς ιδιαίτερες περιστάσεις. Συγκε-

κριμένα, μια τέτοια πρακτική θα μπορούσε να εκληφθεί ως παρακίνηση σε παραβάσεις, με προσδοκία πιθανής μείωσης του προστίμου χάρη στη μεταβολή της συμπεριφοράς της επιχειρήσεως κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 226, 228)